

Inatsisartut suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut manna Naalakkersuisunit saqqummiunneqarpoq:

Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsisip allanngortinneqarnera pillugu inatsit (Pinngitsaaliilluni akuliunnerit pillugit eqqartuussinerni najuutinngikkaluarluni atorlut elektroniskiusut atorlugit peqataaneq, oqarasuaatikkut oqaluussisumik naalaarneq aamma oqarasuaatit sorliit piffissami aalajangersimasumi oqarasuaammut aalajangersimasumut atassuteqarsimanersut pillugit aalajangiinermik pissarsiniarnermut suleriaaseq piuminarsagaq, nutarterinerit allat il.il.) pillugu siunnersuut Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanit akuersissutigineqarnissaa pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut (Inuussutissarsiornermut, Aatsitassanut, Nukissiutinut, Inatsisit Atuutsinneqarnerannut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoq)

Tunngavilersuineq

Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsisip naleqquttumik annertussusilerlugu, qallunaat eqqartuussisarnermik inatsisaanni piffissami 1. juni 2023-imiit 31. december 2024 ilanngullugu allanngortitsinernik suliarineqarsimasunik, nutarterneqarnissaa inatsisissatut siunnersuummi matumani siunertarineqarpoq. Inatsisissatut siunnersuut aamma inatsisip ullutsinnut naleqquttuunissaata aamma oqartussaasut pisariaqartitaannut naleqqussarneqarnissaasa naammassineqarnissaannik, Inatsiseqarnermut ministereqarfiup suliassaqarfiani oqartussaasut arlallit siunnersuutigisimasaannik allanngortitsinerit arlaqartut naammassineqarnissaannik siunertaqarpoq.

Qallunaat eqqartuussisarnermik inatsisaanni taaguutinut naleqqiullugu assigissaarinissaq siunertaralugu, taama tulleriillutik, Nunatsinni Eqqartuussivimmi aamma Nunatta Eqqartuussisuuneqarfiani eqqartuussisut qullersaatut atorfiit taaguutaasa præsidentimut allanngortinneqarnissaat, tamanna tunngavigalugu siullertut siunnersuutigineqarpoq.

Tamanna tunngavigalugu inatsisissatut siunnersuutikkut malittarisassamik nutaamik eqqussisoqarnissaa aappattut siunnersuutigineqarpoq, tamatumalu kingorna inuk, akuusumut ukiukitsumut angajoqqaatut akisussaatitaasup suliamik saqqummiussisimanerani imaluunniit suliareqqitassanngortitsinerani, tamakkiisumik imaluunniit ilaannakoortumik suliamut aningaasartuutit taakku, akuusup ukiukitsup akilissallugit pisussaaffigisaraluisa, akilissagai, eqqartuussiviup aalajangersinnaassavaa. Suliami paasissutissat aamma ukiukitsaq pillugu paasissutissat, suliami takussutissiani takuneqarsinnaasut, imaluunniit allakkut eqqartuussivimmut saqqummiunneqartut, aallaavigalugit eqqartuussiviup aalajangiinera aalajangerneqartussaassaaq.

Politiit pinerluttoqarsimaneranik paasiniaanerminni sakkuutaannut tunngatillugu aamma malittarisassat ullutsinnut naleqquttuunissaasa aamma sunniuteqarluartuunissaasa qulakkeerneqarnissaat siunertaralugu, eqqartuussivinni pinerluttulerinermik sulianut atatillugu ingerlatsinernut tunngatillugu, allanngortitsinerit arlallit pingajuattut siunnersuutigineqarput.

Politiit suliamilu illersuisoq ivertitaq eqqartuussisarnermik inatsimmi kapitali 36 aamma 37 malillugit pinngitsaaliilluni akuliunnerit pillugit eqqartuussinerni najuutinngikkaluarluni

atortut elektroniskiusut atorlugit peqataasinnaanerinut periarfissap eqqunneqarnissaa, tassunga atatillugu siunnersuutigineqarpoq. Periarfissap taassuma eqqartuussinerni, taakkunani akuliunnerup imaluunniit akuliunnerit suliarineqarsinnaanerit piffissaliussap sivitsorneqarnissaa taamaallaat isummerfigineqassalluni, pingaarnertut atorneqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Aallarnersaataasumik eqqartuussinerni, taakkunani politiit akuliunnermik suliaqarsinnaanerit pillugu eqqartuussivik isummertussaalluni, peqataasut tamaasa najuutsillugit eqqartuussineq utaqqineqarsinnaatinnagu, imaluunniit allakkut naleqquttuussanngippat, matumani angallannermi piffissaq atorneqartussaq aamma angalanermi aningaasartuutit eqqarsaatigineqarneri ilanngullugit, najuutinngikkaluarluni atortut elektroniskiusut atorlugit peqataanissamut periarfissap taamaallaat atorneqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Pinerluttulerinermi inatsimmi erseqqinnerusumik taasanik ingasattumik aamma navianartumik unioqqutitsinernut arlalinnut pinerluttoqarsimaneranik paasiniaanermut atatillugu oqarasuaatikkut oqaluussisunik naalaarneq imaluunniit oqarasuaatit sorliit piffissami aalajangersimasumi oqarasuaammut aalajangersimasumut atassuteqarsimanersut pillugit eqqartuussiviup aalajangiinnerani, oqarasuaatip normuinut immikkut ittunut taarsiullugu, inummut tassunga akuliunnermut tunngassuteqarsinnaaneranut periarfissap eqqunneqarnissaa aammattaaq siunnersuutigineqarpoq. Kisianni aalajangersagassatut siunnersuutigineqartup sulisaaseq piuminarsassavaa, taamaalilluni politiit taamaallaat sioqqutsilluni aalajangiinnermik ataatsimik pissarsinissaq pisariaqartissalissavaat. Aalajangersagassatut siunnersuutigineqartoq malillugu inummut aalajangiineq tunngavigalugu oqarasuaatikkut oqaluussisunik naalaarneq imaluunniit oqarasuaatit sorliit piffissami aalajangersimasumi oqarasuaammut aalajangersimasumut atassuteqarsimanersut pillugit paasissutissanik pissarsiniarnermut piumasaqaatit nalinginnaasut sulii naammassineqarsimasussaassapput, soorlu aamma ilaatigut suliami pissutsit piviusut, taakkunani, oqarasuaatit normuinit pineqartunit inummit, akuliunnermut tunngasumit, nalunaarutit tunniussisoqarnera imaluunniit inummut tunniussisoqarnera, pissutsit aalajangersimasut pissutigalugit ilimaginninneq tapersorsorneqarluni, pillugit eqqartuussivimmit tulliusumik nalunaarutiginninneq pisussaassasoq. Sioqqutsilluni inummut aalajangiineq tunngavigalugu oqarasuaatikkut oqaluussisunik naalaarnerup imaluunniit oqarasuaatit sorliit piffissami aalajangersimasumi oqarasuaammut aalajangersimasumut atassuteqarsimanersut pillugit paasissutissanik pissarsiniarnerup inatsisinut naapertuussussaa pillugu apeqqu, illersuisumit ivertinneqartumit eqqartuussivimmut saqummiunneqarsinnaavoq.

Tamanna pinerluttoqarsimaneranik paasiniaanermut pingaaruteqarlunnarpas, isertuussaasumik arsaarinninnermik suliaqartoqarsinnaaneranut erseqqissumik periarfissaliissutitalimmik aalajangersakkamik nutaamik eqqussisoqarnissaa, tamatuma saniatigut siunnersuutigineqarpoq. Eqqartuussisarnermik inatsimmi § 415, imm. 2 malillugu isertuussaasumik uppersaatinik ujaasisarnermut ingerlatseriaatsimi malittarisassat assingi isertuussaasumik arsaarinninnermut atuutissapput. Assersuutigalugu nalunaaruteqarneq pinerluttoqarsimaneranik paasiniaanermut ajoqutaasusnaanera pissutigalugu, imaluunniit politiit pinerluttoqarsimaneranik paasiniaanermi periaasaasa isertuussaasut illersorneqarnissaasa taamaaliortoqarnissaa akerlerippagu, politiit noqqaassuteqarneq malillugu, eqqartuussiviup isertuussaasumik arsaarinninneq pillugu aalajangiisusaausnaanera imaluunniit tulliusumik taassuminnga akuersissuteqarnissaa, inummut, akuliunnermut tunngassuteqartumut, illersuisumik ivertitsisoqartussaasusnaanera,

aamma tulliusumik akuliunneq pillugu nalunaarutiginnittoqartussaana, malittarisassat taakku ingammik kingunerissavaat.

Ingerlatseriaatsinut tunngatillugu, pinerluttulerinermik suliat suliarineqartarnerisa siuarsarneqarnissaat siunertaralugu, pingaarnertut isumaqatigiinniarnissamut sioqqutsisumik piffissamik aalajangersaanissamut periarfissaliissutip eqqunneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq. Tamanna naleqquttutut isigineqarpat, unnerluussisussaataasut unnerluussummik tunniussinissaat sioqqullugu, noqqaassuteqarnikkut suliami pingaarnertut isumaqatigiinniarneq sioqqutsisumik piffissalernerqarsinnaassasoq, siunnersuutip kinguneraa. Sioqqutsisumik piffissaliinissaq pillugu noqqaassut, unnerluussisussaataasumit aamma pissutissalimmik pasisamit (illersuisumit) saqqummiunneqarsinnaasussaavoq. Pinerluttulerinermik suliat ataatsimut sivilusissusigisartagaasa appartinneqarnissaat aalajangersakkap siunertarivaa.

Akiliisitsissutinik suliat ingerlanneqartarnerinik piuminarsaaneq Kalaallit Nunaanni eqqunneqassasoq, aammattaaq siunnersuutigineqarpoq, taassumalu suliani, unnerluunneqartup suliap eqqartuussivimmi suliarineqarnissaa erseqqissumik noqqaassutigisimanngippagu, aamma pissutsit assigiinngitsut takkutinngitsoornermi eqqartuussummik nalunaaruteqarnissaq akerlilinngippassuk, takkutinngitsoornermi eqqartuussummik eqqartuussiviit eqqartuussinnaanerit periarfississavaa.

Nunatta Eqqartuussisuuneqarfiani sulianik allanik suliarinnittarnermi piffissap sivilkillineqarnissaa siunertaralugu, saqitsaannerit pillugit suliani eqqartuussinermi nammineq sinnerluni pisinnaatitaasut akissarsiaat, annerpaamik 50.000 kr.-inut aalajangersarneqartut, pillugit Nunatsinni Eqqartuussiviup aalajangiinerinerinik aalajangeqqitassanngortitsinermut killiliineq eqqunneqassasoq, sisamaattut siunnersuutigineqarpoq. Taamaattoq, pissutsit immikkut ittut tamanna pissutissaqartippassuk, Ingerlatitseqqinnissamik aalajangiisartut aalajangeqqitassanngortitsinermut akuersissuteqarsinnaassapput.

Nutarterinissaq siunertaralugu, Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Europami Eqqartuussivimmit inaarutaasumik eqqartuussutit, Danmarkip akuuffigisai, eqqartuussutigineqarsimasut malinniarlugit pinerluttulerinermik suliani suliareqqitassanngortitsisinnaaneq pillugu suliareqqitassanngortitsineq pillugu aalajangersakkamik nutaamik eqqussisoqarnissaa, aammattaaq tallimaattut siunnersuutigineqarpoq. EMD-mit eqqartuussutip malinneqarnissaa pissutigalugu suliareqqitassanngortitsinerup qinnuteqaatigineqarsimanera apeqqutaatinnagu, taakkunani malittarisassat atuuttut malillugit Den Særlige Klageretip suliat suliareqqitassanngortinneqartarnerinut piginnaasaqarfiata avataaniilersussat pinnginnissaasa qulakkeerneqarnissaat, matumani siunertarineqarpoq. Pinerluttulerinermik suliat, taakku najukkani eqqartuussivinni, Nunatsinni Eqqartuussivimmi, Nunatta Eqqartuussisuuneqarfiani imaluunniit Eqqartuussiviit Qullersaanni aalajangerneqarsimanerat apeqqutaatinnagu, suliareqqitassanngortinneqarsinnaapput.

Naggataagut, pisinermi isumaqatigiissutit digitaliusumik atsiornikut, akiliisitsisarnermut eqqartuussivimmi atuutinneqarsinnaanissaat siunertaralugu, eqqartuussiviit avaqqullugit allakkatigut isumaqatigiissuteqarnerni aamma akiitsut allagartaanni digitaliusumik atsiorneqartuni, takussutissiap allakkatigut assilillugu sanaqqinneqarnera akiliisitsisarnermut eqqartuussivimmut tunniunneqarnissaat arferngattut siunnersuutigineqarpoq.

Missingiummut Naalakkersuisut oqaaseqaataat

Inatsiseqarnermut suliassa qarfiup sunniuteqarluartuunissaa aamma ullutsinnut naleqquttuunissaa aamma innuttaasut kissaataannut inatsisigullu naapertuilluartoqarneranik misigissusaannut naapertuuttuunissaa Naalakkersuisut ingerlaavartumik kissaatigaat. Eqqartuussiviit sulianik sukkanerpaamik aamma pitsaassutsimik pisariaqartinneqartumik pitsaassuseqartunik suliarinnissinnaanerannut periarfissanik pitsaanerpaanik tunineqarnissaat, taamaalilluni innuttaasut eqqartuussiveqarnermut tatiginninnerat attanneqarniassammat, tamatuma ilaatigut kinguneraa. Tamatuma peqatigisaanik politiit pinerluttuliornernik, sulianertunerjartortunik paasiuminaalligaluttuinnartunillu, paasinnittarnissaannut sakkussanik pisariaqartinneqartunik peqarnissaat aamma pingaaruteqarpoq.

Pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassat

Soqanngilaq.

Aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu namminersorlutik inuussutissarsiutilinnut kingunerisassat

Soqanngilaq.

Innuttaasunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassat

Soqanngilaq.

Naligiissitaaneq

Soqanngilaq.

Tusarniaaneq

Inatsiseqarnermut ministereqarfiup tusarniaanermik ingerlatsineq suliarisimavaa, tassanilu Kalaallit Nunaanni oqartussat attuumassuteqartut ilanngunneqarsimapput. Siunnersuut 2025-imi ulloq 10. decemberimiit 2026-imi 14. januarimut tusarniutigineqarsimavoq.

Ilanngussat

1. Eqikkaaneq
2. Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsisip allanngortinneqarnera pillugu inatsit (Pinngitsaaliilluni akuliunnerit pillugit eqqartuussinerni najuutinngikkaluarluni atortut elektroniskiusut atorlugit peqataaneq, oqarasuaatikkut oqaluussisumik naalaarneq aamma oqarasuaatit sorliit piffissami aalajangersimasumi oqarasuaammut aalajangersimasumut atassuteqarsimanersut pillugit aalajangiinermik pissarsiniarnermut suleriaaseq piuminarsagaq, nutarterinerit allat il.il.) pillugu siunnersuut
3. Tusarniaanermut nalunaarsuutit oqaasertalersukkat